

**A Magyar Nemzeti Bank elnökének
19/2009. (VIII. 6.) MNB rendelete**

**a fizetési rendszer működtetésére vonatkozó tárgyi, technikai, biztonsági és üzletmenet
folytonossági követelményekről**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60. §-a (2) bekezdésének *d)* pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja szerinti fizetési rendszer működtetése tevékenységet a Magyar Köztársaság területén végző szervezetre (a továbbiakban e rendelet alkalmazásában: pénzforgalmi elszámolóház) terjed ki.

(2) E rendeletnek a pénzforgalmi elszámolóházra vonatkozó szabályait a Magyar Nemzeti Bankra (a továbbiakban: MNB), mint országos fizetési rendszert működtető szervezetre is megfelelően alkalmazni kell.

(3) A rendeletben foglalt követelmények teljesítése a fizetési rendszer működtetésének a feltétele. A rendeletben foglalt követelmények teljesítését az MNB felvigyázási és jegybanki ellenőrzési tevékenysége keretében ellenőrzi.

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) akcióterv: a krízishelyzetre való felkészülési feltételeket, a krízishelyzetre vonatkozó válaszlépéseket, alternatív, illetve visszaállítási és ellenőrző eljárásokat tartalmazó, rendszeresen aktualizálandó terv;

b) biztonság: a pénzforgalmi elszámolóház működésének zavartalan állapota, amelyben a fizetési rendszer működtetése folyamatosan, korlátozásoktól mentesen végezhető;

c) biztonsági kockázat: a rendkívüli eseményekből eredő károk veszélye (mértéke a rendkívüli események bekövetkezési valószínűségének és a bekövetkezéskor várhatóan keletkező károk nagyságának függvénye);

d) biztonsági tevékenység: azon tervezési, szervezési, irányítási, végrehajtási és ellenőrzési feltételekről való intézményes gondoskodás, amely a pénzforgalmi elszámolóház saját tulajdonú eszközeinek, más

fontos értékeinek, érdekeinek, a munkavállalók személyi tulajdonának és személyes biztonságának védelmét, továbbá a pénzforgalmi elszámolóház területén a rendkívüli események és krízishelyzetek megelőzését, illetve elhárítását szolgálják;

e) biztonságpolitika: azon elvek, követelmények, elvárások összessége, amelyek érvényesítését a pénzforgalmi elszámolóház szükségesnek tartja a biztonság fenntartása érdekében;

f) elektronikai védelem: a biztonsági tevékenység végzését támogató elektronikus vagyonnvédelmi rendszerek összessége;

g) elektronikus vagyonnvédelmi rendszer: elektronikus jelző- vagy képi megfigyelőrendszer, illetve egyéb, jel és kép továbbítását lehetővé tevő, fény- és/vagy hangjelzést adó, belépési jogok automatizált kezelését biztosító elektronikus berendezések, műszaki megoldások összessége;

h) krízishelyzet: bekövetkezett rendkívüli esemény nyomán kialakult, a szokásos napi tevékenységtől eltérő, azonnali eljárást igénylő helyzet;

i) mechanikai-fizikai védelem: a pénzforgalmi elszámolóház elhelyezésére szolgáló épület (épületrész), valamint a védendő helyiségek illetéktelen behatolás elleni fokozott védelmét, a védendő értékek biztonságos tárolásának kialakítását szolgáló építészeti-műszaki követelmények és eszközök;

j) rendkívüli esemény: mindazon emberi magatartások, természeti vagy technikai eredetű események, amelyek a pénzforgalmi elszámolóház lényeges erőforrásainak, rendszereinek hibáját, károsodását, működésük megszűnését okozva fenyegetést jelenthetnek vagy jelentenek a pénzforgalmi elszámolóház biztonságára, magukban hordozzák személyek életének, testi épségének vagy egészségének veszélyeztetését vagy vagyoni kár keletkezésének a lehetőségét, vagy amelyek következtében az életben, testi épségben vagy egészségben károsodás vagy vagyoni kár következik be;

k) üzletmenet folytonossági terv: a krízishelyzet kezelésére szolgáló akciótervek rendszere;

l) védendő helyiség: a pénzforgalmi elszámolóház minden olyan helyisége, ahol a fizetési rendszer működtetését végző informatikai rendszer üzemel, továbbá minden olyan - a pénzforgalmi elszámolóház által a titokvédelem szempontjából fontosnak minősített - helyiség, ahol üzleti vagy banktitkot vagy fizetési titkot, illetve személyes adatokat tartalmazó iratokat, adathordozókat tárolnak, vagy üzleti vagy banktitoknak vagy fizetési titoknak minősülő, illetve személyes adatokat dolgoznak fel vagy kezelnek.

A fizetési rendszer működtetésének tárgyi, technikai feltételei

3. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház csak olyan épületben vagy épületrészben működhet,

a) amely a pénzforgalmi elszámolóház saját tulajdonában áll, vagy

b) amelyet a pénzforgalmi elszámolóház határozatlan időtartamú, a bérbeadót legalább egyéves felmondási idő biztosítására kötelező szerződéssel bérel.

(2) A fizetési rendszer működtetését végző informatikai rendszerek, valamint fizetési rendszer működésének zavartalanságát biztosító egyéb eszközök folyamatos áramellátása érdekében a pénzforgalmi elszámolóháznak tartalék áramforrással kell rendelkeznie.

(3) A fizetési rendszer működtetéséhez szükséges üzenetközvetítés folyamatossága érdekében a pénzforgalmi elszámolóháznak biztosítania kell

a) legalább két független távközlési csatorna rendelkezésre állását, ha a pénzforgalmi elszámolóház áll szerződéses jogviszonyban a telekommunikációs szolgáltatókkal,

b) legalább két független csatlakozási lehetőséget, ha a távközlési szolgáltatás rendelkezésre állásáról a pénzforgalmi elszámolóház ügyfelei gondoskodnak.

A fizetési rendszer működtetésének biztonsági feltételei

Személyi biztonsági feltételek

4. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóháznak - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - biztonsági szervezetet kell működtetnie vagy biztonságért felelős személyt kell alkalmaznia.

(2) A pénzforgalmi elszámolóháznak nem kell biztonsági szervezetet működtetnie vagy biztonságért felelős személyt alkalmaznia, amennyiben a biztonsági tevékenység teljes körének végzésére a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény hatálya alá tartozó gazdasági társaságot, illetőleg egyéni vállalkozót bíz meg.

(3) A biztonsági szervezet vezetőjévé az nevezhető ki vagy a biztonságáért felelős személy az lehet, aki

a) a pénzforgalmi elszámolóházzal munkaviszonyban áll,

b) rendőrtiszti vagy katonai főiskolai vagy egyetemi végzettséggel, illetve egyéb egyetemi vagy főiskolai és felsőfokú biztonsági szakképesítést nyújtó végzettséggel, és

c) legalább hároméves biztonsági, védelmi területen szerzett vezetői gyakorlattal rendelkezik.

(4) A biztonsági szervezet vezetője végzi a biztonsági szervezet szakmai irányítását. A biztonsági szervezet vagy a biztonságért felelős személy feladatai a következők:

a) ellátja a biztonsági tevékenység körébe tartozó feladatokat,

b) végzi, illetőleg szervezi és felügyeli a munkavállalók támadás vagy egyéb vészhelyzet esetén követendő magatartására vonatkozó oktatást,

c) elemzéseket végez, és javaslatokat tesz a megfelelő védelmi intézkedésekre és a biztonsággal összefüggő szabályokra,

d) felelős a biztonságpolitika és a biztonsági szabályzat szakmai tartalmáért, aktualizálásáért,

e) ellenőrzi a biztonsági előírások végrehajtását.

(5) A biztonsági szervezet vezetője vagy a biztonságért felelős személy a pénzforgalmi elszámolóház első számú vezetőjének közvetlen irányítása alatt végzi tevékenységét.

Tárgyi biztonsági feltételek

5. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóháznak a biztonság tárgyi feltételeit a tevékenységéhez kapcsolódó biztonsági kockázatok felmérése alapján, azokkal arányos módon és a vagyonbiztosításhoz szükséges követelmények figyelembevételével kell megteremtenie.

(2) A pénzforgalmi elszámolóháznak a biztonsággal kapcsolatos minden információt, tényt, megoldást és adatot, ideértve a biztonság céljából megteremtett tárgyi, technikai feltételeket és ezek műszaki dokumentumait is, üzleti titokként kell kezelnie.

6. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház a biztonsági szabályzatában foglaltak alapján - a (2) és (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - köteles gondoskodni az elhelyezésére szolgáló épület (épületrész) és védendő helyiségek mechanikai-fizikai védelméről.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház elhelyezésére szolgáló épületnek (épületrésznek), függetlenül attól, hogy az a pénzforgalmi elszámolóház kizárólagos használatában áll-e, a külső határoló felületek tekintetében meg kell felelnie a Magyar Biztosítók Szövetsége (a továbbiakban: MABISZ) által közzétett „Betöréses lopás- és rablásbiztosítás technikai feltételei” című ajánlásban meghatározott részleges mechanikai-fizikai védelem követelményeinek.

(3) A védendő helyiségek határoló felületei minőségének meg kell felelnie a (2) bekezdésben említett ajánlásban meghatározott teljes körű mechanikai-fizikai védelem követelményeinek.

7. §

(1) A védendő helyiségeket a mechanikai-fizikai védelmen túlmenően elektronikai védelemmel is el kell látni.

(2) Elektronikus vagyonvédelmi rendszereket csak

a) a biztonsági szervezet vezetője, a biztonságért felelős személy, illetve a pénzforgalmi elszámolóház szervezeti és működési szabályzatában meghatározott személy által jóváhagyott terv alapján lehet telepíteni,

b) a külön jogszabályban előírt szakvizsgával rendelkező személy tervezhet, telepíthet és tarthat karban.

(3) Az elektronikus vagyonvédelmi rendszerek programozásához és a kezelői jogosultság kiadásához szükséges kódoknak a biztonsági szervezet vezetőjénél, a biztonságért felelős személynél vagy az általuk írásban felhatalmazott személynél, illetve a pénzforgalmi elszámolóház szervezeti és működési szabályzatában meghatározott személynél rendelkezésre kell állnia, a biztonságos őrzés és a hozzáférési jogosultság szabályozása mellett.

(4) A pénzforgalmi elszámolóháznak automatikus távjelzés továbbítására alkalmas összeköttetés kiépítéséről és folyamatos működtetéséről kell gondoskodnia az elektronikus vagyonvédelmi

rendszerek központja és valamely távfelügyeleti szolgáltatást nyújtó vagyonvédelmi társaság fogadó központja között.

8. §

(1) A mechanikai-fizikai, illetve elektronikai védelem kialakítására csak az Európai Unióban elfogadott minősítő szervezet, vagy a MABISZ által kiadott biztonságtechnikai megfelelőségi tanúsítvánnyal rendelkező eszközöket lehet alkalmazni.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház kizárólagos használatában lévő épületben, illetve épületrészben üzemelő védendő helyiség mechanikai-fizikai és elektronikai védelmét be kell illeszteni az épület egészének, illetve az épületrésznek a védelmi rendszerébe.

9. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóháznak

a) a működését biztosító, a napi teendők ellátásához már nem szükséges iratokat, adathordozókat (számítógépes programok biztonsági másolata, archivált adatok, biztonsági mentések stb.) zárható és legalább 30 perces tűzállóságú elkülönített helyiségben kell tárolnia,

b) az iratok és adathordozók egy másik példányát zárható és legalább 30 perces tűzállóságú, az *a)* pontban említettől különböző, elkülönített helyiségben kell őriznie.

(2) A pénzforgalmi elszámolóháznak iratkezelési szabályzatban kell meghatároznia azoknak az iratoknak és adathordozóknak a körét, amelyek tárolásáról és őrzéséről az (1) bekezdésben foglaltak szerint kell gondoskodnia.

10. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóháznak a működés szempontjából stratégiai fontosságúnak minősített épületben, illetve épületrészben 24 órás őrszolgálatot kell biztosítania.

(2) Az őrszolgálatot ellátó személy szolgálati helyét a helyi adottságok és a pénzforgalmi elszámolóház biztonságpolitikája alapján kell meghatározni. Gondoskodni kell arról, hogy az őrszolgálatot ellátó személy szükség esetén a tűzoltóságot távjelzéssel vagy távközlési vonalon keresztül, illetve a rendőrséget távközlési vonalon keresztül haladéktalanul értesítse.

(3) Ha a pénzforgalmi elszámolóház által stratégiai fontosságúnak minősített épületrész olyan épületben található, amely épület tulajdonosa vagy üzemeltetője az egész épületre vonatkozóan a rendeletben foglaltaknak megfelelően biztosítja az őrszolgálatot, akkor nem szükséges külön őrszolgálatról gondoskodni.

Üzletmenet folytonosság

11. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóháznak olyan - a lehetséges, a biztonságot fenyegető rendkívüli eseményekben realizálódó biztonsági kockázatok teljes körének felmérésén és elemzésén alapuló - tesztelt üzletmenet folytonossági tervvel kell rendelkeznie, amely az intézkedésre jogosult, felelős személyek megnevezésével részletes akcióterveket tartalmaz a rendkívüli esemény bekövetkeztekor a biztonság lehető leggyorsabb helyreállítására, illetve a folyamatos üzletmenet biztosításával a fizetési rendszer működtetésének krízishelyzetben történő folytatására.

(2) Az üzletmenet folytonossági tervben meg kell határozni, hogy a fizetési rendszer működtetésének krízishelyzetben történő folytatását biztosító erőforrások, rendszerek egészét, illetve egyes elemeit, illetőleg az üzletmenet folytonosságát szolgáló akcióterveket milyen tesztkörnyezetben és milyen gyakorisággal kell tesztelni, valamint hogy hogyan kell gondoskodni az akciótervek rendszeres, szabályozott keretek között folytatott aktualizálásáról.

Biztonságpolitika, biztonsági szabályzat

12. §

(1) A fizetési rendszer biztonságos működtetése érdekében a pénzforgalmi elszámolóháznak meg kell határoznia a biztonságpolitikáját és a biztonság feltételeire vonatkozó elveket.

(2) A pénzforgalmi elszámolóháznak a biztonságpolitikája alapján, a biztonsági kockázatokat és azok változásait figyelembe vevő, részletes védelmi intézkedéseket tartalmazó biztonsági szabályzattal kell rendelkeznie.

(3) A biztonsági szabályzatnak a következőket kell tartalmaznia:

- a)* a biztonsági szervezet vagy a biztonságért felelős személy feladatai, hatásköre,
- b)* a biztonság tárgyi feltételeinek megvalósításához szükséges anyagok, eszközök, berendezések, eljárások, technika, az alkalmazandó műszaki specifikáció (ajánlás, szabvány, illetőleg műszaki engedély) feltüntetésével együtt, és a védelem formái szerinti csoportosításban,
- c)* a stratégiai fontosságúnak minősített épület (épületrészek) köre,
- d)* a védendő helyiségek köre,
- e)* a rendkívüli események kezelésének általános és speciális szabályai,
- f)* a munkavállalók számára meghatározott, a biztonságért való általános és speciális felelősségi rend,
- g)* a munkavállalókra vonatkozó személyi védelmi intézkedések, kiemelve a fokozott veszélynek kitett munkakörök (személyek) védelmét,
- h)* a munkavállalók biztonsági oktatásának rendje.

Záró rendelkezések

13. §

- (1) Ez a rendelet 2009. november 1-jén lép hatályba.
- (2) Hatályát veszti az elszámolásforgalom lebonyolítására vonatkozó tárgyi, technikai, biztonsági és üzletmenet folytonossági követelményekről szóló 23/2005. (XI. 23.) MNB rendelet.
- (3) Jelen § 2009. november 2-án hatályát veszti.

Simor András s.k.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke